MACIEJ SZPUNAR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2025. augusztus 1.[1]

C-371/24. sz. [Comdribus][i] ügy

HW;
a Ministère public
részvételével

(a cour d'appel de Paris [párizsi fellebbviteli bíróság, Franciaország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – A természetes személyek védelme a személyes adatok kezelése vonatkozásában – (EU) 2016/680 irányelv – 10. cikk – Adatok különleges kategóriáinak kezelése – Feltétlen szükségesség – Az Európai Unió Alapjogi Chartája – 7., 8. és 49. cikk"

I. Bevezetés

1. Az ujjnyomatvétel és a fényképek készítése az azonosítás klasszikus módszerét jelenti a bűnügyi nyomozás keretében. Ezek a személyes adatok azonban lehetővé teszik valamely természetes személy egyedi azonosítását, és ezért különösen érzékeny adatnak minősülnek.

2. A jelen ügyben az a kényes feladat hárul a Bíróságra, hogy egyensúlyt teremtsen egyrészt a rendőri hatóságok által gyakran szokásosnak tekintett gyakorlatok, másrészt pedig az érintettek adatainak védelme között.

II. Jogi háttér

A. Az (EU) 2016/680 irányelv

3. A 2016/680/EU irányelv[2] 1. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[e]z az irányelv szabályokat állapít meg a természetes személyek védelmére a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása

[1] Eredeti nyelv: francia.

[i] A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

[2] A személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2016. L 119., 89. o.; helyesbítések: HL 2018. L 127., 7. o.; HL 2021. L 74., 39. o.).

vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása – így többek között a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelem és e veszélyek megelőzése – céljából végzett kezelése tekintetében.”

4. Ezen irányelv 4. cikkének szövege a következő:

„(1) A tagállamok előírják, hogy a személyes adatok:

a) kezelését jogszerűen és tisztességesen kell végezni;

b) gyűjtése csak meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból történjen, és azokat ne kezeljék ezekkel a célokkal össze nem egyeztethető módon;

c) az adatkezelés céljai szempontjából megfelelőek és relevánsak kell, hogy legyenek, és szükségesre kell korlátozódniuk;

[…]

(4) Az adatkezelő felel az (1), (2) és (3) bekezdésnek való megfelelésért, és képesnek kell lennie a megfelelés bizonyítására.”

5. Az említett irányelv 6. cikke értelmében:

„A tagállamok előírják az adatkezelő számára, hogy adott esetben és amennyire lehetséges, tegyen világos különbséget az érintettek különböző kategóriáinak személyes adatai között az alábbiak szerint:

a) olyan személyek, akik tekintetében alapos okkal feltételezhető, hogy bűncselekményt követtek el vagy készülnek elkövetni;

b) bűncselekmény elkövetéséért elítélt személyek;

c) bűncselekmény áldozatai, illetve olyan személyek, akikről bizonyos tények alapján okkal feltételezhető, hogy bűncselekmény áldozatai lehetnek, és

d) a bűncselekmény kapcsán érintett egyéb felek, például olyan személyek, akik a bűncselekményekkel kapcsolatos nyomozás vagy az azt követő büntetőeljárás során felszólíthatók vallomástételre, bűncselekményről információval szolgálhatnak, vagy az a) és b) pontban említett személyekkel kapcsolatban vannak vagy e személyek bűntársai.”

6. Ugyanezen irányelv 8. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az adatkezelés csak akkor és kizárólag annyiban legyen jogszerű, ha és amennyiben olyan feladat ellátásához szükséges, amelyet valamely illetékes hatóság az 1. cikk (1) bekezdésében meghatározott célokból végez, és uniós vagy tagállami jog alapján történik.

(2) Az ezen irányelv hatálya alá tartozó adatkezelést szabályozó tagállami jogban rendelkezni kell legalább az adatkezelés célkitűzéseiről, a kezelendő személyes adatokról és az adatkezelés céljairól.”

7. A 2016/680 irányelv 10. cikke a következőket írja elő:

„A faji vagy etnikai származásra, politikai véleményre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre vagy szakszervezeti tagságra utaló személyes adatok, valamint a genetikai adatok, a természetes személyek egyedi azonosítását célzó biometrikus adatok, az egészségügyi adatok és a természetes személyek szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatok kezelése csak akkor megengedett, az érintettek jogaira és szabadságaira vonatkozó megfelelő garanciák mellett, ha arra feltétlenül szükség van és:

a) az uniós vagy tagállami jog lehetővé teszi;

b) az érintett vagy más természetes személy létfontosságú érdekeinek védelmét szolgálja; vagy

c) az ilyen adatkezelés olyan adatokra vonatkozik, amelyeket az érintett kifejezetten nyilvánosságra hozott.”

8. Ezen irányelv 13. cikkének szövege a következő:

„(1) A tagállamok előírják, hogy az adatkezelőnek az érintett rendelkezésére kell bocsátania legalább az alábbi információkat:

a) az adatkezelő személye és elérhetőségei;

b) adott esetben az adatvédelmi tisztviselő elérhetőségei;

c) a személyes adatok tervezett kezelésének célja;

d) panaszbenyújtási jog a felügyeleti hatóságnál és a felügyeleti hatóság elérhetőségei;

e) az érintett azon joga, hogy kérelmezheti az adatkezelőtől a rá vonatkozó személyes adatokhoz való hozzáférést, azok helyesbítését, törlését vagy kezelésének korlátozását.

(2) Annak érdekében, hogy az érintett gyakorolni tudja jogait, a tagállamok jogszabályban rendelkeznek arról, hogy az adatkezelőnek meghatározott esetekben az (1) bekezdésben említetteken felül tájékoztatnia kell az érintettet:

a) az adatkezelés jogalapjáról;

b) a személyes adatok tárolásának időtartamáról, vagy ha ez nem lehetséges, ezen időtartam meghatározásának szempontjairól;

c) adott esetben a személyes adatok címzettjeinek kategóriáiról, beleértve a harmadik országbeli címzetteket vagy a nemzetközi szervezeteket is;

d) szükség esetén további információkról, különösen akkor, ha az adatok gyűjtésére az érintett tudomása nélkül került sor.

(3) A tagállamok jogalkotási intézkedéseket fogadhatnak el az érintett (2) bekezdés szerinti tájékoztatásának annyiban és addig történő késleltetésére, korlátozására vagy mellőzésére, amennyiben és ameddig az említett intézkedés – kellő tekintettel az érintett természetes személy alapvető jogaira és jogos érdekeire – egy demokratikus társadalomban szükséges és arányos intézkedésnek minősül annak érdekében, hogy:

a) ne gördüljenek akadályok a hivatalos vagy jogi vizsgálatok, nyomozások vagy eljárások elé;

b) ne szenvedjen sérelmet a bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása vagy a vádeljárás lefolytatása, illetve a büntetőjogi szankciók végrehajtása;

c) biztosított legyen a közbiztonság védelme;

d) biztosított legyen a nemzetbiztonság védelme;

e) biztosított legyen mások jogainak és szabadságainak védelme.

[…]”

9. Az említett irányelv 54. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A rendelkezésre álló közigazgatási vagy nem bírósági útra tartozó jogorvoslatok – köztük a felügyeleti hatóságnál történő panasztételhez való, 52. cikk szerinti jog – sérelme nélkül, a tagállamok előírják, hogy az érintett hatékony bírósági jogorvoslatra jogosult, ha megítélése szerint, a személyes adatainak az ezen irányelv alapján elfogadott rendelkezésekkel ellentétes kezelése következtében megsértették az e rendelkezések szerinti jogait.”

B. A francia jog

10. A code de procédure pénale (büntetőeljárási törvénykönyv) 55-1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A bűnügyi rendőrség tisztviselője minden olyan személlyel szemben, aki a szóban forgó tényekről információval szolgálhat, vagy akiről egy vagy több elfogadható ok alapján feltételezhető, hogy bűncselekményt követett el vagy kísérelt meg elkövetni, elvégezheti, illetve a felügyelete mellett elvégeztetheti a nyomozás érdekében gyűjtött nyomokkal és gyanújelekkel való összehasonlítás céljából végzett műszaki és tudományos vizsgálatokhoz szükséges külső mintavételi műveleteket.

Elvégzi, illetve a felügyelete mellett elvégezteti a személyazonosság megállapítása céljából szükséges műveleteket, különösen az ujj- vagy tenyérnyomatok vagy a fényképek felvételét, amelyek a rendőrségi nyilvántartásokba az egyes nyilvántartásokra vonatkozó különös szabályoknak megfelelő módon történő feltöltéshez és az azokba való betekintéshez szükségesek.

Az a személy, akiről egy vagy több elfogadható ok alapján feltételezhető, hogy bűncselekményt követett el vagy kísérelt meg elkövetni, és aki megtagadja, hogy alávesse magát a bűnügyi rendőrség tisztviselője által elrendelt, az első és második bekezdésben említett mintavételnek, egy évig terjedő szabadságvesztéssel és 15 000 euró pénzbüntetéssel büntetendő.

A harmadik bekezdés alkalmazásának sérelme nélkül, amennyiben az ujj- vagy tenyérnyomatok vagy fényképek felvétele az egyetlen módja valamely olyan személy azonosításának, akit a 61-1.

vagy 62-2. cikk alapján, bűntett vagy legalább három év szabadságvesztéssel büntetendő vétség miatt hallgatnak meg, és aki megtagadja személyazonosságának igazolását vagy nyilvánvalóan pontatlan személyazonosító adatokat szolgáltat, ez a művelet az államügyésznek a bűnügyi rendőrség tisztviselőjének indokolt kérelme alapján megadott írásbeli engedélyével e személy hozzájárulása nélkül is elvégezhető. A bűnügyi rendőrség tisztviselője vagy felügyelete mellett e rendőrség tagja kényszert a szigorúan szükséges és arányos mértékben alkalmaz. Adott esetben figyelembe veszi az egyén kiszolgáltatottságát. E műveletről jegyzőkönyv készül, amely tartalmazza azokat az okokat, amelyek miatt e művelet a személy azonosításának egyetlen módját jelenti, valamint a napot és időpontot, amikor arra sor kerül. A jegyzőkönyvet megküldik az államügyésznek, miután egy példányát átadták az érintettnek.”

III. Az alapeljárás, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

11. 2020. május 30-án több mint száz klímaaktivista elfoglalta a párizsi (Franciaország) Champs-Élysées sugárutat. A rendfenntartó erők beavatkoztak, hogy szétoszlassák őket, és több személyt, köztük HW-t is elfogták, be nem jelentett tüntetés szervezése és ellenállás miatt. Az őrizete során történő meghallgatáskor HW megadta személyi adatait, de megtagadta, hogy ujjnyomatot vegyenek tőle és fényképet készítsenek róla nyilvántartásba vétel céljából, noha közölték vele, hogy ez a megtagadás szabadságvesztéssel és pénzbüntetéssel büntetendő bűncselekménynek minősül.

12. 2020. június 1-jén, az őrizetének végén HW-t az államügyész és a juge des libertés et de la détention (kényszerintézkedésekről határozó bíró, Franciaország) elé állították, aki bűnügyi felügyelet alá helyezte, és közölte vele, hogy meg kell jelennie a tribunal correctionnel de Paris (párizsi büntetőbíróság, Franciaország) előtti tárgyaláson. HW-t azzal vádolták,

– először, hogy 2020. május 30-án Párizsban közúton nyilvános tüntetést szervezett, amelyet nem jelentettek be előzetesen a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően, a jelen esetben többek között azáltal, hogy a résztvevőket arra buzdította, arra utasította, hogy ne mutassák be személyazonosító okmányaikat, hogy ne tegyenek eleget a rendfenntartó erők felszólításainak, hanem hozzanak létre emberi láncot, amely utasításokat a tüntetők azonnal követtek.

– másodszor, hogy 2020. május 31-én Párizsban olyan titkosítási eszköz dekódolására szolgáló kulcs ismeretében, amely kulcsot valószínűleg valamely bűntett vagy vétség előkészítésére, elősegítésére vagy elkövetésére használtak fel, előzetes nyomozás, tettenérés vagy előzetes bírói vizsgálat keretében hozott bírósági felhívás ellenére megtagadta annak átadását vagy alkalmazását, ebben az esetben a telefonja kódjainak közlését, és

– harmadszor, hogy 2020. május 30-án Párizsban, miközben megalapozottan gyanúsítható volt azzal, hogy bűncselekményt követett el vagy kísérelt meg elkövetni, megtagadta az ujj- vagy tenyérnyomatok, illetve fényképek felvételét, amelyek a rendőrségi nyilvántartásokba az egyes nyilvántartásokra vonatkozó sajátos szabályoknak megfelelő módon történő feltöltéshez és az azokba való betekintéshez lettek volna szükségesek.

13. 2021. szeptember 8-i ítéletével a tribunal correctionnel de Paris (párizsi büntetőbíróság) felmentette HW-t az első két vádpont körébe tartozó cselekmények vonatkozásában, azonban bűnösnek találta a harmadik vádpont körébe tartozó cselekmények vonatkozásában, és ennélfogva 300 euró pénzbüntetés megfizetésére kötelezte.

14. HW és az ügyészség egyaránt fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben a cour d'appel de Paris-hoz (párizsi fellebbviteli bíróság, Franciaország), amely a kérdést előterjesztő bíróság.

15. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a Ministerstvo na vatreshnite raboti (A biometrikus és genetikai adatok rendőrség általi nyilvántartásba vétele) ítélet[3] ellenére bizonyos kérdések továbbra is fennállnak a 2016/680 irányelv 10. cikkének az ezen irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben történő értelmezését illetően.

16. Elsősorban, a Bíróságnak a Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítéletben tett megállapításai alkalmazandóak egy olyan büntetőeljárásra, amely egy olyan személy biometrikus és genetikai adatainak rendszeres gyűjtését írja elő, aki ellen a bűncselekmény elkövetésére vonatkozóan „elegendő bizonyíték" áll rendelkezésre ahhoz, hogy indokolja a gyanúsítottá nyilvánítást.[4] Ezzel szemben a Bíróság még nem hozott ítéletet a büntetőeljárási törvénykönyv 55-1. cikkében szereplőhöz hasonló jogi helyzetről, amely egy olyan személy biometrikus adatainak[5] rendszeres gyűjtését írja elő, akiről egy nyomozás során „egy vagy több elfogadható ok alapján feltételezhető, hogy bűncselekményt követett el vagy kísérelt meg elkövetni", anélkül, hogy az illetőt gyanúsítottá nyilvánították volna. Meg kell tehát határozni, hogy ez a feltétel elegendő-e ahhoz, hogy megfeleljen a 2016/680 irányelvből eredő követelményeknek.

17. Másodsorban a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a 2016/680 irányelv kötelezi-e az illetékes hatóságokat arra, hogy indokolják az általuk végzett adatkezelés feltétlen szükségességét.

18. Harmadsorban, a jelen ügy az uniós jog szempontjából új problémakört vet fel: a francia jogszabályok szerint a személyazonosító adatok felvétele megtagadásának bűncselekménye önálló bűncselekménynek minősül, amely még akkor is üldözendő és büntetendő, ha a személyazonosító adatok felvételével kapcsolatos intézkedés alapjául szolgáló alapbűncselekmény nem vezetett marasztaló ítélethez (a továbbiakban: önálló elítélés). Felmerül tehát a kérdés, hogy e körülmények között teljesül-e a biometrikus adatok gyűjtésének „feltétlen szükségességére" vonatkozó követelmény, és hogy indokolt-e az ilyen önálló elítélés.

19. A kérdést előterjesztő bíróság szerint az e kérdésekre adandó válasz alapvető fontosságú az alapjogvita eldöntése szempontjából, mivel HW ellen kizárólag azon bűncselekmény miatt folytattak eljárást és hoztak ítéletet, amely szerint HW megtagadta a személyazonosító adatok felvételét, jóllehet felmentették őt a be nem jelentett tüntetés szervezésének alapbűncselekménye alól, amely a személyazonosító adatok felvételének az alapja volt, és anélkül, hogy az eljárás bármely szakaszában megfelelő indokolás állt volna rendelkezésre ezen intézkedés feltétlen szükségességére vonatkozóan.

[3] 2023. január 26-i ítélet (C-205/21, a továbbiakban: Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet, EU:C:2023:49).

[4] A Bíróság a Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet 135. pontjában megállapította, hogy a 2016/680 irányelv szóban forgó rendelkezéseivel ellentétes az ilyen rendszeres adatgyűjtés.

[5] A 2016/680 irányelv 3. cikkének 13. pontja értelmében az arcképek és a daktiloszkópiai adatok biometrikus adatoknak minősülnek.

20. E körülmények között határozott úgy a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a 2016/680 irányelvnek a 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint a francia büntetőeljárási törvénykönyv 55-1. cikke, amely előírja azon személyek személyazonosító (daktiloszkópiai és fényképészeti) adatainak rendszeres felvételét, akikről egy vagy több elfogadható ok alapján feltételezhető, hogy bűncselekményt követtek el vagy kíséreltek meg elkövetni?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2016/680 irányelvnek a 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint a francia büntetőeljárási törvénykönyv 55-1. cikke, amely nem írja elő az illetékes hatóság számára azt a kötelezettséget, hogy minden egyes esetben megfelelően indokolja meg, hogy a személyazonosító adatok felvétele miért feltétlenül szükséges?

3) Úgy kell-e értelmezni a 2016/680 irányelvnek a 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint a francia büntetőeljárási törvénykönyv 55-1. cikke, amely lehetővé teszi az olyan személlyel szembeni önálló büntetőeljárás lefolytatását és e személy elítélését, aki megtagadta a személyazonosító adatok felvételét, még akkor is, ha e személyt a személyazonosító adatok felvételével kapcsolatos intézkedés alapjául szolgáló bűncselekmény miatt nem vonták büntetőeljárás alá, vagy nem marasztalták el?”

21. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem 2024. május 24-én érkezett a Bírósághoz. Írásbeli észrevételeket HW, a francia és a lengyel kormány, Írország, valamint a Bizottság nyújtott be. A francia és a cseh kormány, Írország, valamint a Bizottság jelen volt a 2025. április 30-i tárgyaláson.

IV. Elemzés

A. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

1. A megfogalmazásról

22. Emlékeztetőül, a kérdést előterjesztő bíróság az első kérdésével arra keresi a választ, hogy a 2016/680 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja azon személyek személyazonosító (daktiloszkópiai és fényképészeti) adatainak *rendszeres* felvételét, akikről egy vagy több elfogadható ok alapján feltételezhető, hogy bűncselekményt követtek el vagy kíséreltek meg elkövetni.

23. Szeretném jelezni, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem olvasata alapján úgy tűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság fő aggálya arra vonatkozik, hogy a büntetőeljárási törvénykönyv 55-1. cikke lehetővé teszi azon személyek biometrikus adatainak gyűjtését, akiket büntetőeljárás keretében hivatalosan nem nyilvánítottak gyanúsítottá.

24. Ami az első kérdés megfogalmazását illeti, a „rendszeres” jelzőnek a kérdést előterjesztő bíróság általi használata [6] írásbeli észrevételeik keretében vita tárgyát képezte a felek között.

25. A francia kormány azt állítja, hogy téves azt állítani, hogy a francia szabályozás e biometrikus adatok „rendszeres” gyűjtését írja elő, mivel nem kötelezettségről, hanem lehetőségről van szó.

26. A Bizottság osztja a francia kormány álláspontját, hangsúlyozva, hogy a bűnügyi rendőrség tisztviselője „mérlegelési mozgástérrel” rendelkezik az általa végzett mintavételt illetően. Ez az intézmény azt állítja, hogy e mintavételek nem „rendszeresek”, mivel azokat nem a bűncselekménnyel gyanúsítható valamennyi személlyel szemben, hanem kizárólag a nyomozás érdekében hajtják végre.

27. HW azt állítja, hogy a rendőri hatóságok gyakorlatára figyelemmel a szóban forgó adatok gyűjtése rendszeres. [7]

28. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróságnak nem feladata, hogy a nemzeti rendelkezések értelmezése tárgyában határozzon, vagy eldöntse, hogy a nemzeti bíróság általi értelmezés vagy alkalmazás helyes-e, mivel az ilyen értelmezés a nemzeti bíróság kizárólagos hatáskörébe tartozik. [8]

29. Mindemellett a Bíróság, amelynek az a feladata, hogy hasznos választ adjon a nemzeti bíróságnak, hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az alapeljárás iratai, valamint az elé terjesztett írásbeli és szóbeli észrevételek alapján útmutatást adjon e bíróságnak a döntéshez. [9]

30. Tisztában vagyok azzal, hogy a hasznos válasz és a nemzeti jog értelmezése közötti határvonal keskeny lehet.

31. Ugyanakkor pontosítanom kell, hogy a „rendszeres adatgyűjtés” kifejezésnek a kérdést előterjesztő bíróság általi használata a Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítéletből következik, amely láthatóan a kérdéseinek alapját képezi. [10]

32. Ezen ítélet 113. pontjából ugyanis kitűnik, hogy az ebben az ügyben kérdést előterjesztő bíróság szerint a 2016/680 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontja, 8. cikkének (1) és (2) bekezdése, valamint 10. cikke azt követelte meg, hogy az illetékes hatóságok *mérlegelési mozgástérrel* rendelkezzenek a biometrikus és genetikai adatok gyűjtése szükségességének meghatározása során. Márpedig e bíróság szerint a nemzeti jogszabályban előírt adatgyűjtés

[6] A kérdést előterjesztő bíróság ezt a kifejezést nemcsak ebben a kérdésben, hanem az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolásában is használja (lásd a jelen indítvány 16. pontját). Márpedig e bíróság semmilyen magyarázattal nem szolgál e szó használatát illetően.

[7] A kérdést előterjesztő bíróság előtt HW arra hivatkozik, hogy 2020. január 1-jén több mint 6,5 millió ember ujjnyomata volt regisztrálva az automatikus ujjnyomat-azonosító rendszerben (AFIS).

[8] 2024. október 4-i Bezirkshauptmannschaft Landeck (Mobiltelefonon tárolt személyes adatokhoz való hozzáférésre tett kísérlet) ítélet (C-548/21, a továbbiakban: Bezirkshauptmannschaft Landeck ítélet, EU:C:2024:830, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[9] Lásd különösen: 2023. november 28-i Commune d’Ans ítélet (C-148/22, EU:C:2023:924, 31. pont).

[10] Lásd a jelen indítvány 15. pontját.

kötelezően vonatkozott valamennyi közvádra üldözendő szándékos bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyre, anélkül, hogy e jogszabály előírta volna, hogy meg kell állapítani az összes említett adatkategóriába tartozó adatok gyűjtésének konkrét szükségességét. [11]

33. Ezenkívül a Bíróság a Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet 114. pontjában megállapította, hogy „a negyedik kérdést úgy kell érteni, mint amely lényegében annak meghatározására irányul, hogy a 2016/680 irányelvnek az ezen irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely előírja a *közvádra üldözendő szándékos bűncselekménnyel gyanúsított személy* biometrikus és genetikai adatainak *nyilvántartásba vételük céljából történő rendszeres gyűjtését*, anélkül hogy rendelkezne az illetékes hatóság azon kötelezettségéről, hogy ellenőrizze és bizonyítsa egyrészt azt, hogy ezen adatgyűjtés feltétlenül szükséges a kitűzött konkrét célok eléréséhez, másrészt azt, hogy e célok nem érhetők el az érintett adatok csupán egy részének gyűjtése útján”. [12]

34. Az előző két pontra, valamint a felek által a jelen ügyben tett észrevételekre [13] tekintettel tisztázni kell a „mérlegelési mozgástér” és az adatok „rendszeres gyűjtése” fogalmát.

35. Amint az a Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet 113. és 114. pontjából kitűnik, egyrészt a „mérlegelési mozgástér” az illetékes hatóság számára a nemzeti jog által biztosított azon lehetőséget jelöli, hogy ellenőrizze és bizonyítsa az adatkezelés feltétlen szükségességét. Másrészt az adatgyűjtés akkor „rendszeres”, ha kötelezően vonatkozik a szóban forgó nemzeti szabályozás hatálya alá tartozó valamennyi személyre.

36. Ebből következik, hogy ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára hasznos választ lehessen adni, a Bíróságnak előzetesen meg kell határoznia, hogy a jelen ügyben szóban forgó adatgyűjtés a Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet értelmében „rendszeresnek” minősül-e.

37. Meg kell állapítani, hogy a biometrikus adatok gyűjtésének „rendszeres” jellege nem vezethető le a büntetőeljárási törvénykönyv 55-1. cikkéből. Magának e rendelkezésnek a szövege szerint ugyanis az illetékes hatóság nem köteles minden olyan személyre vonatkozóan adatokat rögzíteni, akiről egy vagy több elfogadható ok alapján feltételezhető, hogy bűncselekményt követett el vagy kísérelt meg elkövetni. Ezenkívül az említett rendelkezés második bekezdése pontosítja, hogy az adatrögzítésre a rendőrségi nyilvántartásokra vonatkozó sajátos szabályoknak megfelelően kerül sor, továbbá annyiban, amennyiben a szóban forgó adatok az e nyilvántartásokba történő feltöltéshez és az azokba való betekintéshez szükségesek. [14]

38. Mindemellett, amint azt a felek közötti vita is mutatja, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés megfogalmazása – amennyiben az az adatgyűjtés „rendszeres” jellegére hivatkozik – félrevezető, mivel azt látszik feltételezni, hogy a nem „rendszeres” adatgyűjtés megfelel a 2016/680 irányelvnek. Nem hiszem azonban, hogy ez lenne a helyzet. Amint azt a

[11] E bíróság jelezte (a Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet 78. pontja), hogy „a bolgár büntető törvénykönyvben előírt bűncselekmények nagy többsége szándékos bűncselekmény, és szinte valamennyi közvádra üldözendő”, valamint, hogy „[a] bolgár büntetőeljárási szabályoknak megfelelően valamely személyt akkor nyilvánítanak gyanúsítottá, ha elegendő bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy e személy közvádra üldözendő bűncselekményt követett el”.

[12] Kiemelés tőlem.

[13] Lásd a jelen indítvány 25. és 26. pontját.

[14] Bár az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban nem szerepelnek ezek „az egyes [rendőrségi] nyilvántartásokra vonatkozó sajátos szabályok”, a francia kormány írásbeli észrevételeiben részletes magyarázatot adott azokra vonatkozóan.

kérdés érdemének vizsgálata keretében ki fogom fejteni, ahhoz, hogy a biometrikus adatok nem „rendszeres” rögzítése megfeleljen a 2016/680 irányelv követelményeinek, annak „feltétlenül szükségesnek” is kell lennie.

39. Következésképpen azt javaslom a Bíróságnak, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdést úgy fogalmazza át, hogy azzal a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja meghatározni, hogy a 2016/680 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikkével ellentétes-e az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi minden olyan személy biometrikus adatainak gyűjtését, akiről egy vagy több elfogadható ok alapján feltételezhető, hogy bűncselekményt követett el vagy kísérelt meg elkövetni.

2. A kérdés érdeméről

a) A 2016/680 irányelvnek a Bíróság által értelmezett 10. cikkére vonatkozó általános megjegyzések

40. Elsősorban emlékeztetni kell arra, hogy a 2016/680 irányelv 10. cikke a személyes adatok különleges kategóriáinak (a továbbiakban: különleges adatok) – köztük a biometrikus adatoknak [15] – a kezelésére vonatkozó különös rendelkezés. Amint az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, e rendelkezés célja, hogy fokozott védelmet biztosítson az olyan adatkezelésekkel szemben, amelyek a szóban forgó adatok különleges érzékenysége és az adatkezelés körülményei miatt – amint az ezen irányelv (37) preambulumbekezdéséből kitűnik – jelentős kockázatot hordozhatnak az olyan alapvető jogokra és szabadságokra nézve, mint a magánélet tiszteletben tartásához való jog és a személyes adatok védelméhez való jog, amelyeket az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 7. és 8. cikke garantál. [16]

41. Másodsorban, ahogyan az magából a 2016/680 irányelv 10. cikkének szövegéből is kitűnik, azt a követelményt, hogy az ilyen adatok kezelése csak akkor megengedett, „ha arra feltétlenül szükség van”, úgy kell értelmezni, mint amely a különleges adatok kezelése jogszerűségének szigorúbb feltételeit határozza meg az említett irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontjából, valamint 8. cikkének (1) bekezdéséből eredő azon feltételekhez képest, amelyek kizárólag az irányelv általános hatálya alá tartozó adatok kezelésének „szükségességére” utalnak. [17]

42. Így egyrészt a „csak” határozószónak a „feltétlenül szükség van” kifejezés előtti használata kiemeli, hogy a különleges adatok kezelése csak korlátozott számú esetben tekinthető „szükségesnek”. Másrészt az ilyen adatok kezelése szükségességének „feltétlen” jellege azt jelenti, hogy e szükségességet különösen szigorúan kell értékelni. [18]

b) Az adatkezelés feltétlen szükségességének meghatározására vonatkozó kritériumok

43. Megjegyzem, hogy a 2016/680 irányelv nem határozza meg a 10. cikkében előírt „feltétlen szükségességre” vonatkozó követelményt.

[15] A 2016/680 irányelv 10. cikkében előírt különleges adatok között szerepelnek többek között a „természetes személyek egyedi azonosítását célzó biometrikus adatok”.

[16] Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet, 116. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

[17] Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet, 117. pont.

[18] Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet, 118. pont.

44. Ezen irányelv más rendelkezéseiből azonban levezethetők bizonyos útmutatások. Így – a különleges adatok kezelésének jogszerűségére vonatkozóan az említett irányelvben előírt szigorúbb feltételek sérelme nélkül – a feltétlen szükségesség követelményét az irányelv 4. és 8. cikkében foglalt elvek fényében kell értelmezni. [19]

45. Ez többek között azt jelenti, hogy a különleges adatok gyűjtésének feltétlen szükségességét ezen adatgyűjtés céljaira és célkitűzéseire tekintettel kell vizsgálni, tiszteletben tartva a célhoz kötöttség elvét és az adattakarékosság elvét, [20] amely utóbbi elv az arányosság elvét fejezi ki. [21]

46. E tekintetben először is – amint az a 2016/680 irányelv (26) preambulumbekezdéséből kitűnik – a szükségesség követelménye akkor teljesül, ha az elérni kívánt közérdekű cél más, az érintett személyek alapvető jogait, különösen a Charta 7. és 8. cikkében biztosított, a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való jogot kevésbé sértő eszközökkel észszerű módon nem érhető el. Különös tekintettel a természetes személyeknek a különleges adatok kezelésével szembeni fokozott védelmére, az adatkezelőnek meg kell győződnie arról, hogy e cél nem érhető el az ezen irányelv 10. cikkében felsorolt adatkategóriákon kívüli más adatkategóriák felhasználásával. [22]

47. Másodszor, tekintettel azon jelentős kockázatokra, amelyekkel a különleges adatok kezelése az érintettek jogaira és szabadságaira nézve, különösen az illetékes hatóságoknak a 2016/680 irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében meghatározott célok érdekében végzendő feladataival összefüggésben jár, a „feltétlen szükségesség” követelménye azt jelenti, hogy figyelembe kell venni az ilyen adatkezeléssel elérni kívánt cél különös jelentőségét. E jelentőség többek között az elérni kívánt cél jellegének figyelembevételével értékelhető, különösen annak alapján, hogy az adatkezelés a bűncselekmények vagy a közbiztonságot érintő, bizonyos fokú súlyosságot mutató fenyegetések megelőzésével, az ilyen bűncselekmények üldözésével vagy az ilyen veszélyekkel szembeni védelemmel kapcsolatos konkrét célt szolgál, valamint azon sajátos körülmények fényében, amelyek között ezen adatkezelést végzik. [23]

48. Harmadszor, a Bíróság már kimondta, hogy a különleges adatok kezelésének „feltétlen szükségessége” csak az összes releváns tényező, így különösen azon bűncselekmény jellege és súlya, amellyel az alapügyben folyó büntetőeljárásban az érintett személyt gyanúsítják, e bűncselekmény különleges körülményei, a bűncselekmény és más folyamatban lévő eljárások közötti esetleges kapcsolat, a büntetett előélet vagy az érintett személy egyéni profilja alapján határozható meg. [24]

49. A bűncselekmény súlyát illetően megjegyzem, hogy figyelembe kell venni a rendőri hatóságok feladatainak sajátosságait is. Amint azt a Bíróság a Bezirkshauptmannschaft Landeck ítéletben hangsúlyozta, annak megállapítása, hogy kizárólag a *súlyos bűncselekmények* elleni küzdelem igazolhatja a személyes adatokhoz való hozzáférést, korlátozná az illetékes hatóságoknak a 2016/680 irányelv értelmében vett, *általánosságban a bűncselekményekkel* kapcsolatos nyomozati hatáskörét. A Bíróság szerint ez növelné az ilyen bűncselekmények büntetlenségének kockázatát, tekintettel arra, hogy ezek az adatok milyen jelentőséggel bírhatnak a bűnügyi

[19] Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet, 121. pont.

[20] Lásd ebben az értelemben: Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet, 122–125. pont.

[21] Lásd: 2024. január 30-i Direktor na Glavna direktsia „Natsionalna politsia” pri MVR – Sofia ítélet (C-118/22, EU:C:2024:97, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[22] Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet, 126. pont.

[23] Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet, 127. pont.

[24] Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet, 132. pont.

nyomozások szempontjából. Így az ilyen korlátozás figyelmen kívül hagyná az e hatóságok által az ezen irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében meghatározott célokból ellátott feladatoknak az ezen irányelv (10) és (11) preambulumbekezdésében hangsúlyozott sajátos jellegét, és sértené az ezen irányelv által követett, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség Unión belüli megvalósítására irányuló célkitűzést. [25]

50. Így főszabály szerint az a tény, hogy valamely bűncselekmény nem minősül „súlyosnak", önmagában nem igazolhatja a biometrikus adatok gyűjtése feltétlen szükségességének kizárását. Az ilyen típusú adatok gyűjtése ugyanis a bűncselekmény jellegétől, nem pedig súlyától függően bizonyulhat szükségesnek e bűncselekmény megállapításához vagy az elkövető azonosításához.

51. Ha viszont a biometrikus adatok gyűjtésének feltétlen szükségessége nem a bűncselekmény jellegén alapul, annak más tényezőkre kell támaszkodnia.

c) Az alapügyben szóban forgó adatgyűjtéssel való kapcsolat

1) Az adatgyűjtés célkitűzései

52. A francia kormány írásbeli észrevételeiben jelezte, hogy a személyazonosító adatok alapügyben szóban forgó felvételének célja többek között az ujjnyomatoknak a folyamatban lévő nyomozás során gyűjtött nyomokkal való összehasonlítása, a folyamatban lévő nyomozás keretében a vádlott azonosítása az azonos nevű más személlyel való összetévesztés vagy a személyazonossággal való visszaélés kockázatának elkerülése érdekében, vagy a személy azonosítása más, folyamatban lévő vagy jövőbeli eljárásokkal való összevetések keretében, például annak érdekében, hogy össze lehessen hasonlítani az ujjnyomatokat a más nyomozások során gyűjtött nyomokkal. [26]

53. E célkitűzések egyrészt a valamely konkrét büntetőeljárás keretében gyűjtött adatok felhasználásához, másrészt pedig a más eljárások céljából történő adatkezeléshez kapcsolódnak. Az ilyen adatkezelés szükségessége kifejezetten kitűnik a 2016/680 irányelv (27) preambulumbekezdéséből. [27]

54. Meg kell tehát állapítani, hogy a biometrikus adatok gyűjtése releváns és megfelelő a megjelölt célkitűzések szempontjából. [28] Szükségessége azonban többek között az alkalmazandó jogszabályokban meghatározott hatályától függ.

[25] Bezirkshauptmannschaft Landeck ítélet, 97. pont.

[26] Megjegyzem, hogy a 2016/680 irányelv a „célok" (többek között az 1. cikk (1) bekezdésében, a 4. cikk (1) bekezdésében és a 8. cikkben) és a „célkitűzések" (a 8. cikk (2) bekezdésében) kifejezést használja. Amint azt Pitruzzella főtanácsnok a Ministerstvo na vatreshnite raboti I ügyre vonatkozó indítványában (EU:C:2022:507, 56. pont) megjegyezte, a „célok" és a „célkitűzések" közötti különbségtétel nem magától értetődő. Mindemellett véleménye szerint az adatgyűjtés céljait az ezen irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében megjelöltek jelentik (lásd még ugyanebben az értelemben: 2022. december 8-i Inspektor v Inspektorata kam Visshia sadeben savet [A személyes adatok kezelésének céljai – Nyomozás] ítélet [C-180/21, EU:C:2022:967, 43. és 44. pont]). Ami a célkitűzéseket illeti, amelyeket az említett irányelv 8. cikkének (2) bekezdése említ, azok konkrétabbak, és azokat az irányelv hatálya alá tartozó nemzeti jogszabályoknak kell pontosítaniuk.

[27] Lásd még: 2022. december 8-i Inspektor v Inspektorata kam Visshia sadeben savet (A személyes adatok kezelésének céljai – Nyomozás) ítélet (C-180/21, EU:C:2022:967, 55. pont).

[28] A biometrikus adatok más eljárások keretében történő kezelésével kapcsolatban lásd: 2024. január 30-i Direktor na Glavna direktsia „Natsionalna politsia" pri MVR – Sofia ítélet (C-118/22, EU:C:2024:97, 56. pont).

2) Az adatgyűjtés hatálya

55. Amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból és a francia kormány észrevételeiből kitűnik, véleménykülönbség áll fenn az alapügyben szóban forgó adatgyűjtés hatályát illetően. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a bűnügyi rendőrség tisztviselői minden olyan személy biometrikus adatait gyűjthetik, akiről „egy vagy több elfogadható ok alapján feltételezhető, hogy bűncselekményt követett el vagy kísérelt meg elkövetni”. [29] Ezzel szemben a francia kormány szerint az említett adatgyűjtés vonatkozhat egyrészt olyan személyekre, akikkel szemben nem egyszerű gyanú áll fenn, hanem nyomatékos vagy egybehangzó valószínűsítő körülmények valószínűsítik, hogy e személyek tettesként vagy bűnrészesként részt vehettek valamely bűntett vagy szabadságvesztéssel büntetendő vétség elkövetésében, és másrészt olyan személyekre, akiknek az egyértelmű azonosítása szükségesnek bizonyul. [30]

56. Ez a véleménykülönbség arra késztet, hogy megvizsgáljam a szóban forgó nemzeti szabályozás két aspektusát: az eljárás azon szakaszát, amelyben az adatgyűjtést elvégzik (a jelen esetben anélkül, hogy az érintett személyt hivatalosan gyanúsítottá nyilvánították volna), valamint ezen adatgyűjtés hatályát.

57. Elsősorban, ami az eljárás szakaszát illeti, úgy vélem, hogy a biometrikus adatok gyűjtésének célkitűzései azt jelentik, hogy arra sor kerülhet a bűnügyi nyomozás korai szakaszában. E lehetőségnek az érintett gyanúsítottá nyilvánításának szakaszára való korlátozása ellentétes lenne a 2016/680 irányelv 1. cikkében meghatározott bizonyos célokkal.

58. Valójában, amint azt a Bíróság a Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítéletben hangsúlyozta, noha alapos okkal feltételezhető, hogy az érintett személy bűncselekményt követett el, ami megalapozza a gyanúsítottá nyilvánítását, mely utóbbi azt feltételezi, hogy már elegendő bizonyíték gyűlt össze e személynek a bűncselekmény elkövetésében való részvételére vonatkozóan, előfordulhat, hogy bizonyos esetekben a biometrikus adatok gyűjtése nem szükséges konkrétan a folyamatban lévő büntetőeljárás céljainak eléréséhez. [31]

59. Hangsúlyozom továbbá, hogy a büntetőjogi szabályozás a tagállamok hatáskörébe tartozik. [32] Közelebbről, a büntetőeljárás különböző szakaszai, valamint az érintett személyt azokkal összefüggésben megillető jogok és biztosítékok tagállamonként eltérőek lehetnek. Ebből következik, hogy ez a tényező nem lehet döntő a 2016/680 irányelv 10. cikkének értelmezése szempontjából.

60. Ezt az értelmezést nem teszi kétségessé a 2016/680 irányelv 6. cikke. Ez a rendelkezés ugyanis olyan kötelezettséget ír elő, amely szerint adott esetben és amennyire lehetséges, különbséget kell tenni az érintettek különböző kategóriáinak személyes adatai között, annak érdekében, hogy a személyes adatok védelméhez való alapvető jogukba ne különbségtétel nélkül, attól függetlenül avatkozzanak be, hogy milyen kategóriába tartoznak. [33] Az említett rendelkezésnek ezzel szemben nem célja azon személyek kategóriáinak meghatározása, akiknek az adatai gyűjthetők. [34]

[29] Lásd a jelen indítvány 16. pontját.

[30] A francia kormány a francia jog olyan rendelkezéseire támaszkodik, amelyek nem szerepelnek az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban, de amelyek úgy tűnik, hogy a büntetőeljárási törvénykönyv 55-1. cikkének második bekezdésében említett, „az egyes nyilvántartásokra vonatkozó sajátos szabályokhoz” (lásd a jelen indítvány 14. lábjegyzetét) kapcsolódnak.

[31] Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet, 131. pont.

[32] 2010. július 8-i Sjöberg és Gerdin ítélet (C-447/08 és C-448/08, EU:C:2010:415, 49. pont).

[33] Lásd ebben az értelemben: Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet, 83. pont; Bezirkshauptmannschaft Landeck ítélet, 100. pont.

[34] Lásd ebben az értelemben: Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet, 84. pont.

61. Másodsorban, a biometrikus adatok alapügyben szóban forgó gyűjtésének hatályát illetően emlékeztetek arra, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás keretében a Bíróság csak az uniós jogból eredő feltételeket határozhatja meg, amelyeket a nemzeti jognak tiszteletben kell tartania, mivel a belső jog alkalmazandó rendelkezéseinek meghatározása, valamint azok értelmezése a nemzeti bíróságok kizárólagos hatáskörébe tartozik. [35]

62. Mindenesetre úgy vélem, hogy még a biometrikus adatok gyűjtésére vonatkozó szabályozásnak a francia kormány által hivatkozott hatálya is – noha a szabadságvesztés-büntetéssel büntetendő vétségekre korlátozódik – tág, [36] lehetővé téve többek között minden olyan személy adatainak gyűjtését, akinek egyértelmű azonosítása szükségesnek bizonyul, függetlenül a szóban forgó bűncselekmény jellegétől és súlyától.

3) Az illetékes hatóság azon kötelezettsége, hogy értékelje az adatgyűjtés feltétlen szükségességét

63. E tág hatály ellenére – a Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet alapjául szolgáló ügyben szóban forgó bolgár szabályozással ellentétben – a francia szabályozásból kitűnik, hogy a rendőri hatóságok nem kötelesek adatgyűjtést végezni az e szabályozás hatálya alá tartozó valamennyi személy tekintetében, hanem éppen ellenkezőleg, ezen adatgyűjtés az e hatóságok általi eseti értékelés körébe tartozik. [37]

64. Márpedig ahhoz, hogy e mérlegelési mozgástér megfeleljen a 2016/680 irányelv követelményeinek, a francia szabályozásnak arra vonatkozó kötelezettséget kell előírnia az illetékes hatóságok számára, hogy értékeljék az érintettek biometrikus adatai gyűjtésének feltétlen szükségességét. [38]

65. A Bíróság ugyanis már kimondta, hogy kizárólag az illetékes hatóságok feladata, hogy biztosítsák e kritérium tiszteletben tartását. [39]

66. A jelen ügyben a francia kormány észrevételeiből kitűnik, hogy a 2016/680 irányelv 10. cikkét az 1978. január 6-i loi nº 78-17 relative à l'informatique, aux fichiers et aux libertés (az informatikáról, a fájlokról és a szabadságjogokról szóló 78-17. sz. törvény) 6. és 88. cikke [40] ülteti át, oly módon, hogy szó szerint átveszi az ott szereplő feltétlen szükségesség kritériumát. E kormány hozzáteszi, hogy a biometrikus adatoknak a büntetőeljárási törvénykönyv 55-1. cikke alapján történő gyűjtése nem sértheti e jogszabályi rendelkezéseket.

[35] 1978. március 16-i Oehlschläger ítélet (104/77, EU:C:1978:69, 4. pont); 2024. november 7-i ERB New Europe Funding II ítélet (C-178/23, EU:C:2024:943, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[36] Lásd ebben az értelemben: EJEB, 2013. április 18., M.K. kontra Franciaország, CE:ECHR:2013:0418JUD001952209, 41. §. Az ebben az ügyben szóban forgó francia szabályozás a büntetőeljárási törvénykönyv R. 40-38-2. cikke (3) bekezdésének felel meg, amely a francia kormány szerint a jelen ügy szempontjából releváns (lásd a jelen indítvány 14. lábjegyzetét).

[37] Lásd a jelen indítvány 37. pontját. Lásd még: Richard de la Tour főtanácsnok Policejní prezidium (Biometrikus és genetikai adatok tárolása) ügyre vonatkozó indítványa (C-57/23, EU:C:2025:132, 43. pont), ahol a főtanácsnok az ezen ügyben szóban forgó cseh szabályozást – amely úgy rendelkezik, hogy a rendőri hatóságoknak csak lehetőségük van a mintavétel végzésére – összehasonlította a Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet alapjául szolgáló ügyben szóban forgó bolgár szabályozással.

[38] Lásd: Richard de la Tour főtanácsnok Policejní prezidium (A biometrikus és genetikai adatok tárolása) ügyre vonatkozó indítványa (C-57/23, EU:C:2025:132, 44. pont). A jelen ügyben szóban forgó francia szabályozással (lásd a jelen indítvány 66. és 67. pontját) ellentétben Richard de la Tour főtanácsnok hangsúlyozta, hogy a cseh szabályozás nem ír elő kötelezettséget az illetékes hatóságok számára annak értékelésére, hogy feltétlenül szükséges-e az érintett személyek biometrikus adatainak gyűjtése.

[39] Lásd: 2024. november 28-i Ministerstvo na vatreshnite raboti (Biometrikus és genetikai adatok nyilvántartásba vétele II) ítélet (C-80/23, a továbbiakban: Ministerstvo na vatreshnite raboti II ítélet, EU:C:2024:991, 57. pont).

[40] E rendelkezéseket a 2018. december 12-i ordonnance nº 2018-1125-tel (2018-1125. sz. rendelet) fogadták el (1. cikk). Megjegyzem azonban, hogy az említett rendelkezéseket az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmazza.

67. Amennyiben ez lenne a helyzet, e nemzeti jogi hátteret lehetne úgy értelmezni, hogy az arra kötelezi az illetékes hatóságot, hogy értékelje az általa végzett adatgyűjtés „feltétlen szükségességét”.

68. Mindazonáltal a Bíróság és a kérdést előterjesztő bíróság közötti hatáskörmegosztásra figyelemmel ez utóbbi feladata, hogy meggyőződjön arról, hogy ez valóban így van-e, tiszteletben tartva többek között az őt terhelő azon kötelezettséget, hogy a nemzeti jogot a lehető legnagyobb mértékben a 2016/680 irányelv szövegével és céljával összhangban értelmezze. [41]

69. Az alapügy körülményeire tekintettel, amely ügy egy engedély nélküli tüntetés szervezése és azon való részvétel miatt őrizetbe vett személy biometrikus adatainak gyűjtésére vonatkozik, a kérdést előterjesztő bíróságnak arról is meg kell győződnie, hogy az illetékes hatóság általi jogalkalmazás továbbra is megfelel-e a 2016/680 irányelv követelményeinek. [42]

70. A fentiekre tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság az első kérdésre azt a választ adja, hogy a 2016/680 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi minden olyan személy biometrikus adatainak gyűjtését, akiről egy vagy több elfogadható ok alapján feltételezhető, hogy bűncselekményt követett el vagy kísérelt meg elkövetni, feltéve hogy e szabályozás arra vonatkozó kötelezettséget ír elő az illetékes hatóság számára, hogy értékelje minden egyes adatgyűjtés feltétlen szükségességét.

B. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésről

71. Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az illetékes hatóság köteles-e a 2016/680 irányelv 10. cikkéből eredő feltétlen szükségesség követelményére tekintettel megindokolni a biometrikus adatok gyűjtésének elvégzésére vonatkozó döntését.

72. Véleményem szerint ilyen kötelezettség következik a Ministerstvo na vatreshnite raboti II ítéletből és a Bezirkshauptmannschaft Landeck ítéletből, és nem látok okot az ezen ítélkezési gyakorlattól való eltérésre.

73. A Ministerstvo na vatreshnite raboti II ítélet alapjául szolgáló ügyben az a kérdés merült fel, hogy amennyiben valamely nemzeti szabályozás nem rendelkezik az illetékes hatóság azon kötelezettségéről, hogy a 2016/680 irányelv 10. cikkének megfelelően ellenőrizze és bizonyítsa a különleges adatok gyűjtésének feltétlen szükségességét, e kötelezettség tiszteletben tartását biztosíthatja-e az ezen illetékes hatóság által az említett gyűjtés kényszer alkalmazásával történő végrehajtása céljából megkeresett bíróság. [43]

[41] 1984. április 10-i von Colson és Kamann ítélet (14/83, EU:C:1984:153, 26. pont); 2025. április 30-i Nastolo ítélet (C-370/24, EU:C:2025:300, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A 2016/680 irányelvvel kapcsolatban lásd még: Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet, 133. pont.

[42] Lásd ebben az értelemben: Richard de la Tour főtanácsnok Ministerstvo na vatreshnite raboti (Biometrikus és genetikai adatok nyilvántartásba vétele II) ügyre vonatkozó indítványa (C-80/23, EU:C:2024:513, 49. pont). A belső jog rendelkezései alkalmazásának feltételeivel és hatékony végrehajtásával kapcsolatban lásd még: 2009. április 23-i Angelidaki és társai ítélet (C-378/07–C-380/07, EU:C:2009:250, 164. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[43] Ministerstvo na vatreshnite raboti II ítélet, 52. pont.

74. Válaszul a Bíróság kimondta, hogy amennyiben az illetékes hatóságot a nemzeti jog alapján nem terheli olyan kötelezettség, hogy értékelje az általa végzett vagy végzendő adatkezelés „feltétlen szükségességét”, az ezen illetékes hatóság által végzett személyesadat-kezelés felülvizsgálata céljából eljáró bíróság nem biztosíthatja e hatóság helyett az e hatóságot a 2016/680 irányelv 10. cikke alapján terhelő kötelezettség tiszteletben tartását. [44]

75. Még ha a Bíróság nem is említette kifejezetten az indokolási kötelezettséget, ilyen kötelezettség véleményem szerint következik ebből az ítéletből.

76. Elsősorban, a 2016/680 irányelv 54. cikke értelmében, amely cikk a Charta 47. cikkének kifejeződése, a tagállamok előírják, hogy az érintett hatékony bírósági jogorvoslatra jogosult, ha megítélése szerint, a személyes adatainak az ezen irányelv alapján elfogadott rendelkezésekkel ellentétes kezelése következtében megsértették az e rendelkezések szerinti jogait.

77. Másodsorban, az ítélkezési gyakorlat szerint a Charta 47. cikkében biztosított hatékony bírósági jogorvoslathoz való jog megköveteli, hogy az érintett – akár magának a határozatnak a szövege, akár ezen indokok közlése alapján – megismerhesse a rá vonatkozóan hozott határozat alapjául szolgáló indokokat, annak érdekében, hogy lehetővé tegye számára jogai lehető legjobb feltételek mellett történő védelmét, és az ügy teljes ismeretében annak eldöntését, hogy hasznos-e az illetékes bírósághoz fordulni, valamint ahhoz, hogy utóbbinak teljes mértékben lehetővé tegye a szóban forgó nemzeti határozat jogszerűségére vonatkozó felülvizsgálat gyakorlását. [45]

78. Mivel a Bíróság megállapította, hogy az adatgyűjtés feltétlen szükségességének vizsgálata tekintetében a bíróság nem léphet az illetékes hatóság helyébe, ez szükségszerűen feltételezi az ahhoz való jogot, hogy e vizsgálatot később bíróság értékelje.

79. Noha e jog nem jelent korlátlan jogosultságot, és az a Charta 52. cikke (1) bekezdésének megfelelően korlátozható, ennek az a feltétele, hogy azt törvény írja elő, hogy arra a szóban forgó jogok és szabadságok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával kerül sor, és hogy az arányosság elvére figyelemmel e korlátozás elengedhetetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja. [46]

80. A tárgyaláson részt vevő kormányok azzal érveltek, hogy a 2016/680 irányelv 10. cikke alapján hozott minden egyes döntés indokolására vonatkozó kötelezettségnek az illetékes hatóságok számára történő előírása érintené a nyomozások megfelelő lefolytatását, valamint a bűnözés elleni küzdelmet. Még ha általános érdekű célkitűzésekről van is szó, úgy vélem, hogy a hatékony bírósági jogorvoslathoz való jog szóban forgó korlátozása nem korlátozódik a feltétlenül szükséges mértékre.

81. Elsősorban, mivel a szóban forgó adatgyűjtés nem rendszeres, számomra nem tűnik úgy, hogy az indokolási kötelezettség túlzott terhet jelentene az illetékes hatóságok számára. Ezenkívül, bár az illetékes hatóságoknak bizonyos mérlegelési mozgástérrel kell rendelkezniük a 2016/680 irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében meghatározott célok elérése érdekében, a döntéseik indokolására vonatkozó, az ezen irányelv 10. cikkében előírt kötelezettség még inkább alapvető fontosságú.

[44] Ministerstvo na vatreshnite raboti II ítélet, 57. pont.

[45] 2019. május 8-i PI ítélet (C-230/18, EU:C:2019:383, 78. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Lásd még: Bezirkshauptmannschaft Landeck ítélet, 118. pont.

[46] Bezirkshauptmannschaft Landeck ítélet, 119. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat. Lásd még ebben az értelemben a 2016/680 irányelv (104) preambulumbekezdését.

82. Másodsorban, amint arra a Bíróság a Bezirkshauptmannschaft Landeck ítéletben lényegében rámutatott, a 2016/680 irányelv 54. cikkével összefüggésben értelmezett 13. cikkének (1) és (2) bekezdése az érintett személy tájékoztatására vonatkozó kötelezettséget ír elő. Bár ezen irányelv 13. cikkének (3) bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy jogalkotási intézkedéseket fogadjanak el az érintett tájékoztatásának késleltetésére, korlátozására vagy mellőzésére, az olyan nemzeti szabályozás, amely általános jelleggel kizár minden tájékoztatáshoz való jogot, nem egyeztethető össze az uniós joggal.[47]

83. E tekintetben a Bíróság által a tárgyaláson feltett kérdésre válaszolva a francia és a cseh kormány azt állította, hogy a Bezirkshauptmannschaft Landeck ítélet nem alkalmazható a jelen ügyre, mivel ez az ítélet az érintett mobiltelefonján tárolt adatokhoz a rendőri hatóságok általi hozzáférés bíróság vagy független közigazgatási szerv általi előzetes felülvizsgálatára vonatkozik.

84. Ugyanakkor kétségeim vannak ezen érvek relevanciáját illetően. Legelőször is, véleményem szerint az indokolási kötelezettség még inkább szükséges abban az esetben, ha az adatgyűjtést nem vetik alá előzetes felülvizsgálatnak. Ezt követően megjegyzem, hogy bár egy mobiltelefon nyilvánvalóan tartalmazhat a 2016/680 irányelv 10. cikke értelmében vett különleges adatokat,[48] a Bezirkshauptmannschaft Landeck ítélet nem kifejezetten az ilyen típusú adatokra vonatkozik. Ebből következik, hogy az ezen ítéletből eredő indokolási kötelezettség még inkább alkalmazandó a különleges adatok gyűjtésére vonatkozó jelen ügy körülményeire.

85. Végül, amint arra a Bizottság a Bíróság által feltett ugyanezen kérdésre válaszolva helyesen rámutatott, a 2016/680 irányelv 4. cikkének (4) bekezdéséből kitűnik, hogy az illetékes hatóságnak képesnek kell lennie többek között az általa végzett adatkezelés szükségességének bizonyítására. Az elszámoltathatóság ezen elvét, amelyet az (EU) 2016/679 rendelet[49] 5. cikkének (2) bekezdése is előír, az említett irányelv 54. cikkének fényében kell értelmezni. Ebből következik, hogy az indokolási kötelezettség az említett irányelv általános rendszeréből következik.

86. Harmadsorban, amint az az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, az indokolási kötelezettség terjedelme az egyes helyzetek sajátos körülményeitől függ.[50] Noha többek között kevésbé súlyos bűncselekmények esetében szükség lehet részletesebb indokolásra, az indokolás lehet tömör súlyos bűncselekmények esetében. Egyébiránt az olyan bűncselekményeket illetően, amelyek esetében egyértelműen szükség van az elkövető azonosítására, mint például a betörés, nem zárom ki, hogy a biometrikus adatok gyűjtésének feltétlen szükségessége levezethető lehet az ügy iratainak összességéből. Az érintett ugyanis könnyen megértheti a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való jogába történő e beavatkozás okait.

87. Ezzel szemben az az ok, amely miatt az engedély nélküli tüntetésen való részvétellel gyanúsított személy biometrikus adatainak gyűjtése feltétlenül szükséges, különösen akkor, ha a személyazonosságához nem fér kétség, nem nyilvánvaló, legalábbis e konkrét eljárás

47 Bezirkshauptmannschaft Landeck ítélet, 120. és 121. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

48 Bezirkshauptmannschaft Landeck ítélet, 94. pont.

49 A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) (HL 2016. L 119., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 314., 72. o.; HL 2018. L 127., 2. o.; HL 2021. L 74., 35. o.). E rendelet 5. cikkének (2) bekezdését illetően lásd különösen: 2025. február 27-i Amt der Tiroler Landesregierung ítélet (C-638/23, EU:C:2025:127, 33. pont).

50 2011. július 28-i Agrana Zucker ítélet (C-309/10, EU:C:2011:531, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

szempontjából. Ilyen helyzetben az illetékes hatóságnak tehát megfelelően meg kell indokolnia döntését ahhoz, hogy az érintett személy megérthesse az ilyen adatgyűjtés okait, és az ügy iratainak összességére való puszta hivatkozás főszabály szerint nem elegendő. [51]

88. Következésképpen azt javaslom, hogy a Bíróság a második kérdésre azt a választ adja, hogy a 2016/680 irányelvnek a 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely nem írja elő az illetékes hatóság számára azt a kötelezettséget, hogy minden egyes esetben megfelelően indokolja meg, hogy a személyazonosító adatok felvétele miért feltétlenül szükséges.

C. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésről

1. Az elfogadhatóságról

89. Harmadik kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 2016/680 irányelvnek a 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi az olyan személlyel szembeni önálló büntetőeljárás lefolytatását és e személy elítélését, aki megtagadta a személyazonosító adatok felvételét, még akkor is, ha e személyt a személyazonosító adatok felvételével kapcsolatos intézkedés alapjául szolgáló bűncselekmény miatt nem vonták büntetőeljárás alá, vagy nem marasztalták el.

90. A francia kormány szerint ez a kérdés elfogadhatatlan, mivel a 2016/680 irányelv nem tartalmaz a személyes adatok gyűjtésében való közreműködés megtagadásában álló bűncselekményre vonatkozó szabályokat. Ebből következik, hogy ez az elítélés nem tartozik sem ezen irányelv, sem – következésképpen – az uniós jog hatálya alá.

91. Ezenkívül e kormány és a Bizottság arra hivatkozik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság nem jelöli meg azokat az okokat, amelyek miatt a 2016/680 irányelv rendelkezései hatással lehetnek az önálló elítélésre.

92. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy a Bíróság eljárási szabályzata 94. cikkének c) pontja értelmében az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek tartalmaznia kell azon okok ismertetését, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kérdés merült fel egyes uniós jogi rendelkezések értelmezésére vagy érvényességére vonatkozóan, valamint azt a kapcsolatot, amelyet e bíróság e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jog között felállít. Ezen okok ismertetésének lehetővé kell tennie a Bíróság számára az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságán túlmenően annak vizsgálatát, hogy rendelkezik-e hatáskörrel az előterjesztett kérdés megválaszolására. [52]

[51] Lásd ebben az értelemben: 2019. május 8-i PI ítélet (C-230/18, EU:C:2019:383, 78. és 91. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); 2023. február 16-i HYA és társai (A telefonlehallgatásra vonatkozó engedélyek indokolása) ítélet (C-349/21, EU:C:2023:102, 59–61. pont).

[52] 2014. március 6-i Siragusa ítélet (C-206/13, EU:C:2014:126, 19. pont). Lásd még: Ministerstvo na vatreshnite raboti I ítélet, 55. pont.

93. Bár egyetértek azzal a megállapítással, amely szerint a kérdést előterjesztő bíróság nem fejti ki, hogy a 2016/680 irányelv említett rendelkezései mennyiben lehetnek hatással az önálló elítélésre, úgy vélem, hogy az ilyen kapcsolat levezethető a Bíróság rendelkezésére álló iratokban foglalt valamennyi információból, valamint az ítélkezési gyakorlatból, amint azt az alábbiakban ki fogom fejteni.

94. Ezenkívül megjegyzem, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, amennyiben nem nyilvánvaló, hogy valamely uniós jogi aktus értelmezése semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, mint a jelen ügyben a 2016/680 irányelv esetében, az e jogi aktusnak az alapügyre való alkalmazhatatlanságára alapított kifogás a kérdések érdemét érinti. [53]

2. A kérdés érdeméről

a) A 2016/680 irányelvnek az önálló elítélésre való alkalmazása

95. Mindenekelőtt pontosítom, hogy az önálló elítélés nem a 2016/680 irányelv 10. cikkének a francia jogba való átültetéséből ered. Amint arra ugyanis a francia kormány helyesen rámutat, ez az irányelv semmilyen rendelkezést nem tartalmaz ezzel kapcsolatban.

96. Ez azonban nem feltétlenül jelenti azt, hogy az önálló elítélés az uniós jog hatályán kívül esik. [54] Ahhoz ugyanis, hogy valamely nemzeti rendelkezés e jog hatálya alá tartozzon, nem szükséges, hogy a nemzeti jogalkotó az uniós jogot kívánja végrehajtani, hanem ez a cél a nemzeti intézkedés konkrét alkalmazásából következik. [55]

97. A 2016/680 irányelv hatályát ezen irányelv 2. cikkének (1) bekezdése határozza meg, amely kimondja, hogy ez az irányelv „a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által az 1. cikk[e] (1) bekezdésében meghatározott célokból végzett kezelésére alkalmazandó”, mégpedig többek között ezen adatoknak „a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése [és] a vádeljárás lefolytatása” céljából végzett kezelésére.

98. Ez következésképpen azt jelenti, hogy HW-t azon az alapon ítélték el, hogy tiltakozott egy olyan cselekmény ellen, amely a 2016/680 irányelv hatálya alá tartozik. Ily módon tekinthető úgy, hogy a bűnügyi rendőrség részéről a személyes adatok kezelésére tett „kísérletre” került sor, és ez a HW általi megtagadás miatt meghiúsult, ez a kísérlet pedig ezen irányelv hatálya alá tartozik. [56]

[53] Lásd: Bezirkshauptmannschaft Landeck ítélet, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

[54] Magát az irányelveknek az átültetését és az uniós jog végrehajtását illetően lásd: 2013. február 26-i Åkerberg Fransson ítélet (C-617/10, EU:C:2013:105, 28. pont).

[55] Lásd: Safjan, M., Düsterhaus, D., és Guérin, A., „La Charte des droits fondamentaux de l’Union européenne et les ordres juridiques nationaux, de la mise en œuvre à la mise en balance”, *Revue trimestrielle de droit européen*, 2016, 221. o.

[56] Lásd ebben az értelemben: Bezirkshauptmannschaft Landeck ítélet, 77. pont. A Bíróság megállapította, hogy a mobiltelefonon tárolt adatokhoz való, a rendőri hatóságok által bűnügyi nyomozás céljából történő hozzáférésre tett kísérlet a 2016/680 irányelv hatálya alá tartozik. Lásd még: EJEB, 2017. június 22., Aycaguer kontra Franciaország ítélet (CE:ECHR:2017:0622JUD000880612), amelyben az EJEB a 35. pontban megállapította, hogy „a kérelmező a mai napig nem szerepel a [rendőrségi nyilvántartásban], mivel megtagadta, hogy alávesse magát a törvény által előírt DNS-mintavételnek. Ezen az alapon azonban elítélték. Nem vitatott, hogy ez az elítélés a kérelmezőnek az [emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény (kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv.; a továbbiakban: EJEE)] 8. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, a magánélet tiszteletben tartásához való jogába történő beavatkozásnak minősül”. Bár tisztában vagyok azzal, hogy az uniós jog (vagy akár a Charta) alkalmazási köre eltér az EJEE-étől, ezen ítéletből kitűnik, hogy szoros kapcsolat áll fenn az adatgyűjtés és az annak megtagadása miatti elítélés között.

99. Végül pontosítom, hogy az önálló elítélés csak akkor engedhető meg, ha az illetékes hatóságok által tervezett adatgyűjtés, amellyel szemben az érintett tiltakozik, megfelel a 2016/680 irányelv 10. cikkében foglalt követelményeknek, különösen a „feltétlen szükségesség” követelményének. Az ezen irányelv által a hatálya alá tartozó adatkezeléssel szemben támasztott követelmények tehát az önálló elítélés jogszerűségének feltételét képezik. [57]

b) Ellentétes-e a 2016/680 irányelvvel az önálló elítélés?

100. Az imént említett körülmény továbbá véleményem szerint a 2016/680 irányelvből következő egyetlen olyan kritérium, amely hatással van az önálló elítélésre: a nemzeti bíróságnak, mielőtt a terheltet bűnösnek mondja ki a személyazonosító adatok felvétele megtagadásának bűncselekményében, meg kell győződnie arról, hogy ezen adatok felvétele, ha arra sor került volna, megfelelt volna az ezen irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, [58] valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikkének.

101. Ezzel szemben úgy vélem, hogy a 2016/680 irányelv e rendelkezéseinek szövege, valamint célkitűzései [59] szempontjából semmi nem akadályozza meg a nemzeti jogalkotót abban, hogy előírja a személyazonosító adatok felvételét megtagadó személy elítélését, még akkor is, ha e személy ellen az ezen adatok felvétele alapjául szolgáló bűncselekmény miatt nem indul eljárás vagy amiatt nem ítélik el. Amint ugyanis arra a tárgyaláson valamennyi résztvevő rámutatott, a feltétlen szükségesség követelményét abban az időpontban kell értékelni, amikor a hatóságok az adatokat fel kívánják venni. Ezzel együtt úgy vélem, hogy két pontosításra még szükség van.

102. Egyrészt az illetékes hatóság továbbra is köteles értékelni az adatok bármely további kezelésének feltétlen szükségességét. Különösen az a tény, hogy az érintett személlyel szemben nem folytattak büntetőeljárást, releváns kritérium annak meghatározása szempontjából, hogy feltétlenül szükséges-e az adatainak tárolása. [60]

103. Másrészt úgy vélem, hogy az önálló elítélést a Charta 7. és 8. cikkének, valamint 49. cikke (3) bekezdésének fényében kell vizsgálni.

c) A Charta 7. és 8. cikke, valamint 49. cikkének (3) bekezdése

104. A francia kormány magyarázatai szerint a személyazonosító adatok felvételének megtagadásában álló bűncselekmény kifejezetten a bűnügyi nyomozás megfelelő lefolytatását akadályozó magatartások bűncselekménnyé nyilvánítására irányul.

[57] Lásd analógia útján: 2017. május 16-i Berlioz Investment Fund ítélet (C-682/15, EU:C:2017:373, 41., 63. és 74. pont).

[58] A 2016/680 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) pontját illetően lásd: Bezirkshauptmannschaft Landeck ítélet, 73. pont.

[59] Tudniillik a természetes személyek személyes adatai magas szintű védelmének biztosítása, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség Unión belüli megteremtéséhez való hozzájárulás; lásd ebben az értelemben különösen a 2016/680 irányelv (2), (4), (7) és (15) preambulumbekezdését.

[60] Lásd ebben az értelemben: 2024. január 30-i Direktor na Glavna direktsia „Natsionalna politsia” pri MVR – Sofia ítélet (C-118/22, EU:C:2024:97, 65. pont, valamint az EJEB ott hivatkozott ítélkezési gyakorlata). Lásd még a 2016/680 irányelv 3. cikkének 2. pontjában szereplő „adatkezelés” fogalmát, amely magában foglalja többek között az adatok gyűjtését és tárolását is.

105. Bár az uniós jog által elismert általános érdekű célkitűzésről van szó, megállapítható, hogy az önálló elítélés a Charta 7. és 8. cikkében biztosított jogokba való beavatkozásnak is minősül.[61] A Charta 52. cikke (1) bekezdésének megfelelően az ilyen elítélésnek tehát tiszteletben kell tartania az arányosság elvét.

106. Ezenkívül, mivel az önálló elítélés esetében büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletről van szó, figyelembe kell venni a Charta 49. cikkének (3) bekezdését is, amely előírja, hogy a büntetések súlyossága nem lehet aránytalan a bűncselekményhez mérten.

107. Az arányosság elvének tiszteletben tartása ugyanis kötelezi a tagállamokat az uniós jog végrehajtása során, az alkalmazandó szankciókra vonatkozó uniós jogszabályok összehangolásának hiányában is, különösen akkor, ha büntetőjogi jellegű szankciókat fogadnak el.[62]

108. Az arányosság elve megköveteli egyrészt, hogy a kiszabott szankció megfeleljen a jogsértés súlyának, másrészt hogy a szankció meghatározásakor és a bírság összegének megállapításakor figyelembe vegyék az adott ügy egyedi körülményeit.[63]

109. E körülmények között véleményem szerint figyelembe kell venni különösen az érintett magatartását és profilját, büntetett előéletét, az adatainak gyűjtését igazoló bűncselekmény súlyát, valamint az önálló elítélés összefüggéseit.

110. Ami ez utóbbi szempontot illeti, amint azt a francia kormány a tárgyaláson megerősítette, a személyazonosító adatok felvételének megtagadásában álló bűncselekményt, amennyiben azt megállapítják, az „alap” bűncselekménnyel egy időben bírálják el. Az alapügyben ugyanis úgy tűnik, hogy a tribunal correctionnel de Paris (párizsi büntetőbíróság) 2021. szeptember 8-i ítéletében egyszerre mondta ki a nem engedélyezett tüntetésen való részvétel vádja alóli felmentést és a személyazonosító adatok felvételének megtagadása miatti elítélést.

111. E körülmények között meg kell jegyezni, hogy bár a személyazonosító adatok felvételének megtagadása miatti elítélés hozzájárulhat a jövőbeli eljárások megfelelő lefolytatásához, különösen visszaesés esetén, nem járul hozzá a folyamatban lévő eljárás megfelelő lefolytatásához.

112. Végül azt a tényt, hogy az érintett személyt nem ítélték el az alapbűncselekmény miatt, szintén figyelembe kell venni a személyazonosító adatok felvételének megtagadása miatti szankció súlyosságának meghatározásakor. E tekintetben megjegyzem, hogy a francia kormány magyarázatai szerint, amint a felmentő határozat jogerőre emelkedik, az ujjnyomatokat és kapcsolódó információkat törölni kell.

113. Következésképpen azt javaslom a Bíróságnak, hogy a harmadik kérdésre azt a választ adja, hogy a 2016/680 irányelvnek a 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, amely lehetővé teszi az olyan személlyel szembeni önálló büntetőeljárás lefolytatását és e személy elítélését, aki megtagadta a személyazonosító adatok

[61] Lásd ebben az értelemben: Bezirkshauptmannschaft Landeck ítélet, 77. és 95. pont; EJEB, 2017. június 22., Aycaguer kontra Franciaország, CE:ECHR:2017:0622JUD000880612, 35. §.

[62] 2022. március 8-i Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Közvetlen hatály) ítélet (C-205/20, EU:C:2022:168, 31. pont). Lásd még: 2023. május 4-i Agenția Națională de Integritate ítélet (C-40/21, EU:C:2023:367, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[63] 2018. október 4-i Link Logistik N & N ítélet (C-384/17, EU:C:2018:810, 40–42. és 45. pont).

felvételét, még akkor is, ha e személyt a személyazonosító adatok felvételével kapcsolatos intézkedés alapjául szolgáló bűncselekmény miatt nem vonták büntetőeljárás alá, vagy nem marasztalták el, feltéve, hogy az adatok ezen felvétele – ha arra sor került volna – megfelelt volna az e rendelkezésekből eredő követelményeknek.

V. Végkövetkeztetés

114. A fenti megfontolások összességére tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság, Franciaország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre a következő választ adja:

A személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az ezen irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjával, valamint 8. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikkét

a következőképpen kell értelmezni:

– azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi minden olyan személy biometrikus adatainak gyűjtését, akiről egy vagy több elfogadható ok alapján feltételezhető, hogy bűncselekményt követett el vagy kísérelt meg elkövetni, feltéve hogy e szabályozás arra vonatkozó kötelezettséget ír elő az illetékes hatóság számára, hogy értékelje minden egyes adatgyűjtés feltétlen szükségességét,

– azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely nem írja elő az illetékes hatóság számára azt a kötelezettséget, hogy minden egyes esetben megfelelően indokolja meg, hogy a személyazonosító adatok felvétele miért feltétlenül szükséges,

– azzal nem ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, amely lehetővé teszi az olyan személlyel szembeni önálló büntetőeljárás lefolytatását és e személy elítélését, aki megtagadta a személyazonosító adatok felvételét, még akkor is, ha e személyt a személyazonosító adatok felvételével kapcsolatos intézkedés alapjául szolgáló bűncselekmény miatt nem vonták büntetőeljárás alá, vagy nem marasztalták el, feltéve, hogy az adatok ezen felvétele – ha arra sor került volna – megfelelt volna a 2016/680 irányelv e cikkeiből eredő követelményeknek.